

(i) Printed Pages : 7 Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

0	1	3	5
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester

1046

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper-Indian Administration

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :- (i) Attempt five questions.

(ii) Question No. 1 is compulsory.

(iii) Select **one** question from each Unit.

1. Answer any **nine** parts :

- (a) Give two reasons why India opted for a strong centre ?
- (b) Mention the articles relating to emergency.
- (c) Who all take part in the election of the President ?
- (d) How many members of Rajya Sabha are nominated by the President ?
- (e) Distinguish between Cabinet and Council of Ministers.
- (f) Which house of the Parliament is presided over by the Vice-President ?
- (g) Tenure of Rajya Sabha.
- (h) Give any two functions of the Governor.

- (i) Who appoints the Chief Secretary of the State ?
- (j) How can the Chief Justice of High Court is removed ?
- (k) Habeas Corpus
- (l) Two defects of Indian Judicial System. 2×9

UNIT-I

- 2. Explain the features of Indian Administration. 18
- 3. Give the powers and functions of the Indian President. 18

UNIT-II

- 4. Give the composition and functions of the Legislative Assembly. 18
- 5. Elaborate the legislative relations between the Centre and the States. 18

UNIT-III

- 6. Give the composition and functions of the Supreme Court of India. 18
- 7. Write a note on delegated legislations. 18

UNIT-IV

8. Give the composition and functions of the Cabinet Secretariat.

18

9. Give the role and functions of the Deputy Commissioner. 18

(हिन्दी माध्यम)

Note :- (i) Attempt five questions.

(ii) Question No. 1 is compulsory.

(iii) Select one question from each Unit.

1. कोई नौ भाग करो :

(क) भारत ने सशक्त केंद्र के विकल्प का चयन क्यों किया, इसके दो कारण बताओ।

(ख) आपातकाल से संबंधित अनुच्छेदों का वर्णन करो।

(ग) राष्ट्रपति के चुनाव में कौन सभी भाग ले सकते हैं ?

(घ) राष्ट्रपति द्वारा राज्यसभा में कितने सदस्य नामजद किये जाते हैं ?

(ङ) मंत्रीमंडल और मंत्री-परिषद् में अंतर दर्शाओ।

(च) संसद के किस सदन की अध्यक्षता उप-राष्ट्रपति करता है ?

(छ) राज्यसभा की अवधि।

(ज) राज्यपाल के कोई दो कार्य बताओ।

(झ) राज्य के मुख्य सचिव की नियुक्ति कौन करता है ?

(ञ) उच्च-न्यायालय के मुख्य न्यायाधीश को कैसे हटाया जा सकता है ?

(ट) बंदी प्रत्यक्षीकरण

(ठ) भारतीय न्यायिक प्रणाली के दो दोष।

2×9

यूनिट-I

2. भारतीय प्रशासन के लक्षणों की व्याख्या करो।

18

3. भारत के राष्ट्रपति की शक्तियों और कार्यों का उल्लेख करो। 18

यूनिट-II

4. विधानसभा की रचना और कार्यों का वर्णन करो।

18

5. केंद्र और राज्यों में वैधानिक संबंधों की व्याख्या करो।

18

यूनिट-III

6. भारत के सर्वोच्च न्यायालय की रचना और कार्यों का वर्णन करो।

18

7. प्रत्यायोजित विधान पर नोट लिखो। 18

यूनिट-IV

8. मंत्रीमंडल के सचिवालय की रचना और कार्यों का उल्लेख करो। 18

9. उपायुक्त की भूमिका और कार्यों का उल्लेख करो। 18

(पंजाबी अनुवाद)

Note :- (i) Attempt **five** questions.

(ii) Question No. 1 is compulsory.

(iii) Select **one** question from each Unit.

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਭਾਗ ਕਰੋ :

(ੳ) ਭਾਰਤ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਕਿਉਂ ਚੁਣਿਆ, ਇਸਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।

(ਅ) ਸੰਕਟਕਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਨੁਛੇਦਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

(ੲ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਸਭ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ?

(ਸ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?

(ਹ) ਮੰਤਰੀ-ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ-ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਓ।

(ਕ) ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਦਨ ਦੀ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

- (ਖ) ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਅਵਧੀ।
- (ਗ) ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ।
- (ਘ) ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
- (ਙ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਇਥੀਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
- (ਚ) ਬੰਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖੀਕਰਨ।
- (ਛ) ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸ਼। 2×9

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18
3. ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 18
5. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 18

7. ਪ੍ਰਦੱਤ ਵਿਧਾਨ ਉਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਮੰਤਰੀ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 18

9. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 18